DOMSTOLENS DOM (stora avdelningen)

den 8 september 2009 *

I mål C-478/07,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, framställd av Handelsgericht Wien (Österrike) genom beslut av den 27 september 2007, som inkom till domstolen den 25 oktober 2007, i målet

Budějovický Budvar, národní podnik

mot

Rudolf Ammersin GmbH,

meddelar

DOMSTOLEN (stora avdelningen)

sammansatt av ordföranden V. Skouris, avdelningsordförandena P. Jann, C.W. A. Timmermans (referent), A. Rosas och K. Lenaerts samt domarna P. Kūris, E. Juhász, L. Bay Larsen och P. Lindh,

* Rättegångsspråk: tyska.

generaladvokat: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
justitiesekreterare: handläggaren K. Sztranc-Sławiczek,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 2 december 2008,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Budějovický Budvar, národní podnik, genom C. Petsch, Rechtsanwalt,

— Rudolf Ammersin GmbH, genom C. Hauer, B. Goebel och C. Schulte, Rechtsanwälte,

— Tjeckiens regering, genom T. Boček och M. Smolek, båda i egenskap av ombud,

— Greklands regering, genom I. Chalkias och K. Marinou, båda i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom B. Doherty och B. Schima samt M. Vollkommer, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 5 februari 2009 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 28 EG och 30 EG, akt om villkoren för Republiken Tjeckiens, Republiken Estlands, Republiken Cyperns, Republiken Lettlands, Republiken Litauens, Republiken Ungerns, Republiken Maltas, Republiken Polens, Republiken Sloveniens och Republiken Slovakiens anslutning till de fördrag som ligger till grund för Europeiska unionen och om anpassning av fördragen (EUT L 236, 2003, s. 33) (nedan kallad anslutningsakten), kommissionens förordning (EG) nr 918/2004 av den 29 april 2004 om övergångsbestämmelser om skydd för geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel med anledning av Tjeckiens, Estlands, Cyperns, Lettlands, Litauens, Ungerns, Maltas, Polens, Sloveniens och Slovakiens anslutning (EUT L 163, s. 88) och rådets förordning (EG) nr 510/2006 av den 20 mars 2006 om skydd av geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel (EUT L 93, s. 12).

2 Frågorna har uppkommit i en tvist mellan Budějovický Budvar, národní podnik (nedan kallat Budvar), ett bryggeri med säte i staden Česke Budějovice (Tjeckien) och Rudolf Ammersin GmbH (nedan kallat Ammersin), ett bolag med säte i Wien (Österrike) som bedriver grossisthandel med drycker, beträffande Budvars ansökan om att Ammersin ska förbjudas att med användning av varumärket American Bud saluföra öl som har tillverkats av bryggeriet Anheuser-Busch Inc. (nedan kallat Anheuser-Busch), med säte i Saint Louis (Förenta staterna) på den grunden att användningen av beteckningen Bud i Österrike enligt bilaterala avtal mellan Republiken Tjeckien och Republiken Österrike i den sistnämnda staten är förbehållen öl som har tillverkats i Tjeckien.

Tillämpliga bestämmelser

Folkrättsliga bestämmelser

3 I artikel 1 i Lissabonöverenskommelsen om skydd för ursprungsbeteckningar och deras internationella registrering (*Recueil des traités des Nations unies*, vol. 828, nr 13172, s. 205) (nedan kallad Lissabonöverenskommelsen), som antogs den 31 oktober 1958, reviderades i Stockholm den 14 juli 1967 och kompletterades den 28 september 1979, föreskrivs följande:

”1) De länder, på vilka denna överenskommelse är tillämplig, bildar en särskild union inom Unionen för industriellt rättsskydd.

2) Dessa länder förbinder sig att inom sina territorier och i enlighet med lydelsen i denna överenskommelse skydda de ursprungsbeteckningar för varor från andra länder i den särskilda unionen som erkänns och skyddas som sådana i ursprungslandet och som registrerats vid Internationella byrån för immaterialrätt … som anges i konventionen om införande av Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten [WIPO].”

4 I artikel 2 i Lissabonöverenskommelsen anges följande:

”1) Med ursprungsbeteckning förstås i denna överenskommelse det geografiska namnet på ett land, en region eller ort som används för att beskriva en vara som härstammar därifrån och vars kvalitet eller egenskaper beror helt eller delvis på den geografiska omgivningen, inbegripet naturliga och mänskliga faktorer.

2) Ursprungsland är det land vars namn eller i vilket den region eller ort är belägen vars namn utgör den ursprungsbeteckning som medfört att varan är välkänd.”

5 Ursprungsbeteckningen BUD (ursprungsbeteckning nr 598) registrerades hos WIPO den 10 mars 1975 för öl, enligt Lissabonöverenskommelsen.

Gemenskapsrätten

Anslutningsakten

6 Artikel 20 i anslutningsakten har följande lydelse:

”De rättsakter som förtecknas i bilaga II till denna anslutningsakt skall anpassas på det sätt som anges i bilagan.”

7 I bilaga II till anslutningsakten, med rubriken ”Förteckning enligt artikel 20 i anslutningsakten”, föreskrivs i kapitel 6 A punkt 18 följande:

”31996 R 1107: Kommissionens förordning (EG) nr 1107/96 av den 12 juni 1996 om registrering av geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar enligt förfarandet i artikel 17 i rådets förordning (EEG) nr 2081/92 (EGT L 148…, s. 1), ändrad genom

…

— 32002 R 1829: Kommissionens förordning (EG) nr 1829/2002 av den 14 [oktober] 2002 (EGT L 277 …, s. 10).

a) I artikel 1 skall följande stycke läggas till:

’Namnen ’Budějovické pivo’ och ’Českobudějovický pivo’ och ’Budějovický měšťanský var’ skall registreras som skyddade geografiska beteckningar och förtecknas i bilagan i enlighet med de specifikationer som lagts fram för kommissionen. Detta skall inte påverka något varumärke för öl eller några andra rättigheter som gäller i Europeiska unionen vid anslutningen.’

b) I del B i bilagan skall följande införas efter rubriken ’Öl’:

’TJECKIEN

— Budějovické pivo (SGB.)

— Českobudějovické pivo (SGB)

— Budějovický měšťanský var (SGB)’.”

Förordning (EEG) nr 2081/92

8 I sjunde skälet i rådets förordning (EEG) nr 2081/92 av den 14 juli 1992 om skydd för geografiska och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel (EGT L 208, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 43, s. 153) anges följande:

”Det finns emellertid nationella olikheter i sättet att ordna registrering av ursprungsbeteckning och geografisk beteckning. En gemenskapsmetod bör planeras. Ett gemensamt regelverk för skydd av dessa beteckningar gör det möjligt att utveckla dessa, eftersom ett sådant skydd med enhetlig metod säkerställer konkurrens på lika villkor mellan produkter med sådana beteckningar och höjer produkternas trovärdighet i konsumenternas ögon.”

9 I artiklarna 5–7 i förordning nr 2081/92 beskrivs förfarandet för registrering av de geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar som avses i artikel 2 i denna förordning, det så kallade normala förfarandet. Enligt artikel 5.4 i samma förordning ska ansökan om registrering inges till den medlemsstat där det ifrågavarande geografiska området är beläget. Enligt artikel 5.5 första stycket i nämnda förordning ska medlemsstaten kontrollera att ansökan är välgrundad och sedan tillställa Europeiska gemenskapernas kommission den.

10 Med hänsyn till att det tar viss tid för kommissionen att behandla en ansökan om registrering och att det i avvaktan på ett beslut om registrering av en beteckning är lämpligt att låta medlemsstaten bevilja ett nationellt övergångsskydd, infördes genom rådets förordning (EG) nr 535/97 av den 17 mars 1997 om ändring av förordning (EEG)

nr 2081/92 om skydd för geografiska [beteckningar] och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel (EGT L 83, s. 3) följande text efter första stycket i artikel 5.5 i förordning nr 2081/92:

”Den medlemsstaten får bara övergångsvis på nationell nivå bevilja ett skydd i betydelsen enligt denna förordning och i förekommande fall en anpassningsperiod för en beteckning som på detta sätt vidarebefordras från och med den dag den vidarebefordras; …

Det nationella övergångsskyddet skall upphöra att gälla från och med den dag då ett beslut om registrering fattas med stöd av denna förordning. …

Den berörda medlemsstaten skall bära hela ansvaret för följderna av ett sådant nationellt skydd för det fall beteckningen inte skulle vara registrerad i betydelsen enligt denna förordning.

De åtgärder som har vidtagits av medlemsstaterna med stöd av andra stycket skall endast ha verkan på det nationella planet och får inte påverka handeln inom gemenskapen.”

11 Genom artikel 17 i förordning nr 2081/92 infördes ett förfarande för registrering, som är tillämpligt på registrering av beteckningar som redan fanns när förordningen trädde i kraft, det så kallade förenklade förfarandet. I denna bestämmelse föreskrivs bland annat att medlemsstaterna, inom sex månader efter det att förordning nr 2081/92 har trätt i kraft, ska meddela kommissionen vilka beteckningar de önskar registrera i enlighet med denna bestämmelse.

12 För att bland annat ta hänsyn till den omständigheten att det första förslaget till registrering av geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar, vilket kommissionen skulle utarbeta i enlighet med artikel 17.2 i förordning nr 2081/92, inte presenterades för Europeiska unionens råd förrän i mars 1996, när större delen av den övergångstid om fem år som föreskrevs i artikel 13.2 i samma förordning hade löpt ut, ersattes genom förordning nr 535/97, som trädde i kraft den 28 mars 1997, sistnämnda punkt med följande text:

”Medlemsstaterna får dock, med undantag från punkt 1 a och 1 b, behålla nationella ordningar om rätt att bruka beteckningar som registrerats i enlighet med artikel 17 under en period av högst fem år efter den dag registreringen offentliggörs under förutsättning att

— produkterna lagligen har marknadsförts med användning av dessa beteckningar under minst fem år före den dag denna förordning offentliggörs,

— företagen lagligen har marknadsfört produkterna i fråga med fortlöpande användning av beteckningarna under den period som avses i första strecksatsen,

— märkningen klart anger produktens verkliga ursprung.

Detta undantag får dock inte leda till att produkterna fritt marknadsförs på en medlemsstats territorium, där dessa beteckningar är förbjudna.”

13 I artikel 1.15 i rådets förordning (EG) nr 692/2003 av den 8 april 2003 om ändring av förordning (EEG) nr 2081/92 (EUT L 99, s. 1) föreskrivs följande:

”Artikel 13.2 och artikel 17 skall utgå. Dock får bestämmelserna i dessa artiklar fortsätta att tillämpas i fråga om redan registrerade beteckningar och sådana beteckningar för vilka ansökan om registrering i enlighet med förfarandet i artikel 17 ingivits före denna förordnings ikraftträdande.”

Förordning nr 510/2006

14 Förordning nr 2081/92, i dess senaste lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 806/2003 av den 14 april 2003 (EUT L 122, s. 1), upphävdes genom artikel 19 i förordning nr 510/2006. Sistnämnda förordning trädde i kraft samma dag som den offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning*, det vill säga den 31 mars 2006.

15 I skäl 6 i förordning nr 510/2006 anges följande:

”Det bör fastställas en enhetlig strategi inom gemenskapen för användningen av geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar. Ett gemensamt regelverk för skydd av geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar gör det möjligt att utveckla dessa, eftersom ett sådant regelverk genom sin enhetlighet säkerställer konkurrens på lika villkor för producenterna av produkter med sådana beteckningar och höjer konsumenternas tilltro till produkterna.”

16 Skäl 19 i förordningen har följande lydelse:

”De beteckningar som redan finns registrerade enligt … förordning … nr 2081/92 … den dag då den här förordningen träder i kraft bör få fortsatt skydd enligt den här förordningen och automatiskt införas i registret. …”

17 Artikel 1 i nämnda förordning har rubriken ”Tillämpningsområde”. Där föreskrivs följande i artikel 1.1 och 1.2:

”1. Genom denna förordning fastställs regler för skydd av ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar för jordbruksprodukter avsedda som livsmedel enligt bilaga I till fördraget, för livsmedel enligt bilaga I till den här förordningen och för jordbruksprodukter enligt bilaga II till den här förordningen.

…

2. Denna förordning skall tillämpas utan att andra särskilda gemenskapsregler påverkas.”

18 I bilaga I till denna förordning, med rubriken ”Livsmedel som avses i artikel 1.1”, anges ”Öl” i första strecksatsen.

19 Artikel 2 i förordning nr 510/2006 har rubriken ”Ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar”. Där stadgas följande i artikel 2.1 och 2.2:

”1. I denna förordning gäller följande definitioner:

a) *ursprungsbeteckning*: namn på en region, en ort eller i undantagsfall ett land, använt för att beskriva en jordbruksprodukt eller ett livsmedel

— som härstammar från regionen, orten eller landet i fråga,

— vars kvalitet eller egenskaper helt eller väsentligen beror på en viss geografisk omgivning med de naturliga och mänskliga faktorer som förknippas med den, och

— som produceras, bearbetas och bereds i det avgränsade geografiska området.

b) geografisk beteckning: namn på en region, en ort eller i undantagsfall ett land, använt för att beskriva en jordbruksprodukt eller ett livsmedel

— som härstammar från regionen, orten eller landet i fråga,

— som har viss kvalitet, visst anseende eller viss annan egenskap som kan hänföras till detta geografiska ursprung, och

— som produceras och/eller bearbetas och/eller bereds i det avgränsade geografiska området.

2. Traditionella geografiska eller icke-geografiska namn på en jordbruksprodukt eller ett livsmedel, som uppfyller de villkor som anges i punkt 1, skall också anses vara ursprungsbeteckningar eller geografiska beteckningar.”

20 I artikel 4.1 i samma förordning föreskrivs följande:

”För att en jordbruksprodukt eller ett livsmedel skall kunna få en skyddad ursprungsbeteckning (SUB) eller en skyddad geografisk beteckning (SGB) skall produkten eller livsmedlet överensstämma med en produktspecifikation.”

21 I artiklarna 5–7 i förordning nr 510/2006 upprättas förfarandet för registrering av sådana geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar som avses i artikel 2 i förordningen. Enligt artikel 5.4 i förordningen ska en ansökan om registrering som berör ett geografiskt område beläget i en viss medlemsstat ställas till den medlemsstaten. Enligt artikel 5.5 i samma förordning ska medlemsstaten inleda ett nationellt invändningsförfarande och därefter fatta beslut angående ansökan. Vid ett positivt beslut ska medlemsstaten översända de handlingar som avses i artikel 5.7 till kommissionen för ett slutligt beslut efter det att ett förfarande enligt artiklarna 6 och 7 i förordningen har genomförts, vilket innefattar bland annat ett invändningsförfarande.

22 Artikel 5.6 i förordningen har följande lydelse:

”Medlemsstaten får på nationell nivå, med giltighet från och med den dag då ansökan har inkommit till kommissionen, fatta beslut enligt denna förordning om ett tillfälligt skydd för en beteckning och i förekommande fall om en anpassningsperiod.

Den anpassningsperiod som avses i första stycket får endast beviljas på villkor att de berörda företagen har salufört produkterna i fråga enligt gällande lagstiftning och med kontinuerlig användning av de berörda beteckningarna under minst fem år före ansökan och har påpekat detta i det nationella invändningsförfarande som avses i punkt 5 första stycket.

Det nationella tillfälliga skyddet skall upphöra att gälla från och med den dag då ett beslut om registrering fattas med stöd av denna förordning.

Den berörda medlemsstaten skall bära hela ansvaret för följderna av ett sådant nationellt tillfälligt skydd för det fall beteckningen inte skulle bli registrerad i enlighet med denna förordning.

De åtgärder som har vidtagits av medlemsstaterna med stöd av första stycket skall endast ha verkan på det nationella planet och får inte påverka handeln inom gemenskapen eller den internationella handeln.”

23 I artikel 13.1 i samma förordning föreskrivs följande:

”1. Registrerade beteckningar skall skyddas mot följande:

a) Varje direkt eller indirekt kommersiellt bruk av den skyddade beteckningen för produkter som inte omfattas av registreringen i den mån dessa produkter är jämförbara med de produkter som har registrerats under beteckningen i fråga eller detta bruk av den skyddade beteckningen innebär att dennas anseende utnyttjas.

b) Varje obehörigt bruk, imitation eller anspelning, även när produktens verkliga ursprung anges eller det skyddade namnet har översatts eller åtföljs av uttryck som ’stil’, ’typ’, ’metod’, ’sådan som tillverkas i’, ’imitation’ eller dylikt.

…”

Förordning nr 918/2004

24 I skälen 2–4 i förordning nr 918/2004 anges följande:

”2) I artikel 5.5 i förordning [EEG] nr 2081/92 föreskrivs att medlemsstaterna får införa ett nationellt övergångsskydd för ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar från och med det datum då en begäran om registrering av dessa

beteckningar lämnas in till kommissionen. Det är helt och hållet den berörda medlemsstaten som är ansvarig för konsekvenserna för ett sådant nationellt skydd om beteckningen inte är registrerad på gemenskapsnivå.

3) Som en följd av anslutningen av Tjeckien, Estland, Cypern, Lettland, Litauen, Ungern, Malta, Polen, Slovenien och Slovakien (nedan kallade 'de nya medlemsstaterna') får de nya medlemsstaternas ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar således registreras enligt artikel 5 i förordning (EEG) nr 2081/92 och skyddas på gemenskapsnivå enligt artikel 13 i den förordningen.

4) För att underlätta överlämnandet till kommissionen av de nya medlemsstaternas ansökningar, och även för att säkerställa kontinuiteten när det gäller skyddet för de berörda ursprungsbeteckningarna och geografiska beteckningarna bör det föreskrivas att det nationella skydd som är i kraft den 30 april 2004 får bibehållas av dessa medlemsstater till dess att ett beslut enligt artikel 6 i förordning (EEG) nr 2081/92 har fattats, under förutsättning att en ansökan om registrering enligt den förordningen har lämnats in till kommissionen före den 31 oktober 2004."

25 I artikel 1 i förordning nr 918/2004 stadgas följande:

"Det nationella skydd för Tjeckiens, Estlands, Cyperns, Lettlands, Litauens, Ungerns, Maltas, Polens, Sloveniens och Slovakiens ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar, i enlighet med förordning (EEG) nr 2081/92, som är i kraft den 30 april 2004 får behållas av dessa medlemsstater till och med den 31 oktober 2004.

Om en ansökan om registrering enligt förordning (EEG) nr 2081/92 har lämnats in till kommissionen före den 31 oktober 2004 får detta skydd bibehållas till dess att ett beslut enligt artikel 6 i den förordningen har fattats.

Det är helt och hållet den berörda medlemsstaten som är ansvarig för konsekvenserna för ett sådant nationellt skydd om beteckningen inte är registrerad på gemenskapsnivå.”

Nationell rätt

Det bilaterala avtalet

26 Den 11 juni 1976 ingicks ett avtal mellan Republiken Österrike och Tjeckoslovakiska socialistiska republiken om skydd för härkomstbeteckningar, ursprungsbeteckningar och andra beteckningar som anger jordbruksprodukters och industriella produkters ursprung (nedan kallat det bilaterala avtalet).

27 Efter det att det bilaterala avtalet hade godkänts och ratificerats, offentliggjordes det i *Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich* den 19 februari 1981 (BGBl. 75/1981). Enligt artikel 16.2 i avtalet trädde det i kraft den 26 februari 1981 för att gälla på obegränsad tid.

28 I artikel 1 i det bilaterala avtalet föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna åtar sig att vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att härkomstbeteckningar, ursprungsbeteckningar och andra beteckningar som anger härkomsten för jordbruksvaror och industriella varor, vilka tillhör de kategorier som avses i artikel 5 och som närmare anges i artikel 6 samt namn och bilder som omnämns i artiklarna 3, 4 och 8.2, skyddas mot illojal konkurrens i näringsverksamhet.”

29 I artikel 2 i det bilaterala avtalet föreskrivs följande:

”Med härkomstbeteckningar, ursprungsbeteckningar och andra beteckningar som anger härkomsten i den mening som avses i detta avtal, avses alla de uppgifter som direkt eller indirekt hänför sig till varornas härkomst. Sådana uppgifter består i allmänhet av en geografisk beteckning. Det kan dock även vara fråga om uppgifter av annat slag om dessa, i förhållande till en viss vara, av berörda personer i ursprungslandet uppfattas som en beteckning för det land där varan har framställts. Nämnda beteckningar kan, förutom uppgiften beträffande det geografiska område som varan kommer från, även innehålla information om varans kvalitet. Sådana särskilda egenskaper hos varan ska uteslutande eller till övervägande del vara en följd av geografisk eller mänsklig påverkan.”

30 I artikel 3.1 i det bilaterala avtalet anges följande:

”… tjeckoslovakiska beteckningar som uppräknas i ett avtal som ingåtts i enlighet med artikel 6 får i Republiken Österrike endast användas för tjeckoslovakiska produkter.”

31 I artikel 5.1 B.2 i det bilaterala avtalet omnämns öl bland de tjeckiska varukategorier som berörs av det skydd som detta avtal medför.

32 Enligt artikel 6 i det bilaterala avtalet gäller följande:

”De varubeteckningar som omfattas av villkoren i artiklarna 2 och 5 och som åtnjuter skydd enligt avtalet och följaktligen inte utgör generiska benämningar, ska räknas upp i ett avtal som ska ingås mellan de två avtalsslutande staternas regeringar.”

33 Artikel 7 i det bilaterala avtalet har följande lydelse:

”1. Om de namn eller beteckningar som är skyddade enligt artiklarna 3, 4, 6 och 8.2 i detta avtal används i strid med dessa bestämmelser i näringsverksamhet för att beteckna produkter, bland annat på förpackningar eller omslag, på fakturor, fraktsedlar eller på andra affärshandlingar eller i reklam, får alla de rättsliga eller administrativa åtgärder vidtas som föreskrivs i lagstiftningen i den avtalsslutande medlemsstat i vilken skydd begärts och som syftar till att bekämpa illojal konkurrens och förhindra att otillåtna beteckningar används, i enlighet med de villkor som fastställs i denna lagstiftning och med beaktande av artikel 9.

2. Om det i näringsverksamhet föreligger en risk för förväxling ska punkt 1 även tillämpas när de beteckningar som är skyddade enligt avtalet används i en ändrad form eller för andra produkter än dem som de enligt det avtal som avses i artikel 6 kan hänföras till.

3. Punkt 1 är även tillämplig när de enligt avtalet skyddade beteckningarna används i en översättning eller i en hänvisning till faktisk härkomst eller i samband med uttryck som 'stil', 'typ', 'sådan som tillverkas i', 'imitation' eller dylikt.

4. Punkt 1 är inte tillämplig på översättningar av beteckningar i en av de avtalsslutande staterna om översättningen består av ett ord som ingår i vanligt språkbruk i den andra avtalsslutande staten."

Tillämpningsavtalet

34 I enlighet med artikel 6 i det bilaterala avtalet slöts den 7 juni 1979 ett avtal om tillämpningen av det bilaterala avtalet (nedan kallat tillämpningsavtalet och, gemensamt med det bilaterala avtalet, de ifrågavarande bilaterala avtalen).

35 I bilaga B till tillämpningsavtalet föreskrivs följande:

"Tjeckoslovakiska beteckningar för jordbruks- och industriella produkter

…

B. Livsmedel och jordbruk (förutom vin)

…

2. Öl

Tjeckiska socialistiska republiken

…

Bud

Budějovické pivo

Budějovické pivo Budvar

Budějovické Budvar

…”

Tvisten vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

36 Tvisten i det nationella målet har redan gett upphov till dom av den 18 november 2003 i mål C-216/01, Budějovický Budvar (REG 2003, s. I-13617), där domstolen, efter att ha

fått en begäran om förhandsavgörande från samma domstol som i förevarande mål, slog fast följande:

”1) Artikel 28 EG och … förordning … nr 2081/92 …, i dess lydelse enligt … förordning … nr 535/97 …, utgör inte något hinder för tillämpningen av en bestämmelse i ett bilateralt avtal mellan en medlemsstat och ett tredje land, enligt vilken en enkel och indirekt geografisk härkomstbeteckning i detta tredje land har ett skydd i den importerande medlemsstaten, oberoende av om det föreligger någon risk för vilseledande eller inte och detta skydd innebär att import av varor som lagligen saluförs i en annan medlemsstat kan hindras.

2) Artikel 28 EG utgör hinder för tillämpningen av en bestämmelse i ett bilateralt avtal mellan en medlemsstat och ett tredje land, enligt vilken en beteckning som varken direkt eller indirekt i detta land hänför sig till produktens geografiska härkomst har ett skydd i den importerande medlemsstaten, oberoende av om det föreligger någon risk för vilseledande eller inte, och detta skydd innebär att import av varor som lagligen saluförs i en annan medlemsstat kan hindras.

3) Artikel 307 första stycket EG skall tolkas så, att den ger en nationell domstol i en medlemsstat, med förbehåll för de undersökningar som ankommer på den bland annat mot bakgrund av det som framkommer genom denna dom, rätt att tillämpa bestämmelser i bilaterala avtal, såsom dem som är i fråga i målet vid den nationella domstolen, mellan denna stat och ett tredje land om skydd för en beteckning från detta tredje land, även om dessa bestämmelser visar sig vara oförenliga med bestämmelser i EG-fördraget, mot bakgrund av att det rör sig om en skyldighet som följer av avtal som ingåtts innan den berörda medlemsstaten anslöt sig till Europeiska unionen. Till dess att eventuella oförenligheter mellan ett avtal som ingåtts före anslutningen av den berörda medlemsstaten till Europeiska unionen och nämnda fördrag har undanröjts, genom de åtgärder som avses i artikel 307 andra stycket EG, har denna stat enligt det första stycket i nämnda artikel rätt att fortsätta att tillämpa ett sådant avtal såvitt det innehåller skyldigheter som denna stat skall fullgöra enligt folkrätten.”

37 I punkterna 28–42 i domen i det ovannämnda målet Budějovický Budvar sammanfattades tvisten i det nationella målet på följande sätt:

”28) Budvar saluför öl, bland annat under varumärkena Budějovický Budvar och Budweiser Budvar, och exporterar ölet Budweiser Budvar till särskilt Österrike.

29) Ammersin saluför bland annat öl av märket American Bud, som tillverkas av bryggeriet Anheuser-Busch och som Ammersin köper från bolaget Josef Sigl KG (nedan kallat Josef Sigl), Obertrum (Österrike), som har ensamrätt avseende import av nämnda öl till Österrike.

30) I ansökan av den 22 juli 1999, genom vilken talan anhängiggjordes, yrkade Budvar vid den hänskjutande domstolen att Ammersin skulle förbjudas att på österrikiskt territorium inom ramen för sin näringsverksamhet använda beteckningen Bud, eller liknande beteckningar som lätt kan förväxlas, för öl eller liknande produkter eller i samband med dessa produkter, förutom vad beträffar Budvars produkter. Vidare yrkade Budvar att samtliga beteckningar som är oförenliga med detta förbud skulle avlägsnas samt att räkenskaperna skulle framläggas och domen offentliggöras. Denna ansökan åtföljdes av en ansökan om interimistiska åtgärder.

31) I talan i målet vid den nationella domstolen anförde Budvar huvudsakligen två rättsliga grunder.

32) För det första gjorde Budvar gällande att varumärket American Bud, som Anheuser-Busch har låtit registrera, är förväxlingsbart i den mening som avses i lagstiftningen mot illojal konkurrens med Budvars märken för vilka skydd innehas i Österrike, nämligen Budweiser, Budweiser Budvar och Bud.

33) För det andra påstod Budvar att användningen av beteckningen American Bud för ett öl från ett annat land än Tjeckiska republiken innebär ett åsidosättande av bestämmelserna i det bilaterala avtalet, eftersom beteckningen Bud som avses i bilaga B till tillämpningsavtalet utgör en skyddad beteckning i enlighet med artikel 6 i det bilaterala avtalet, som följaktligen uteslutande är förbehållen tjeckiska produkter.

34) Den 15 oktober 1999 biföll den hänskjutande domstolen Budvars begäran om interimistiska åtgärder.

35) Såväl Ammersins överklagande av detta beslut till Oberlandesgericht Wien (Österrike) som dess överklagande till Oberster Gerichtshof (Österrike) avslogs. Därefter företog Handelsgericht Wien en prövning av själva saken i målet.

36) Den hänskjutande domstolen har påpekat att Budvar, innan talan väcktes i målet vid den nationella domstolen, redan hade anhängiggjort en talan vid Landesgericht Salzburg (Österrike), som var identisk avseende såväl yrkanden som rättslig grund med den talan som väcktes i målet vid den nationella domstolen, med undantag av att den första talan väcktes mot Josef Sigl.

37) I detta parallella mål biföll Landesgericht Salzburg begäran om interimistiska åtgärder och Oberlandesgericht Linz (Österrike) avslog överklagandet av detta beslut. Genom beslut av den 1 februari 2000 avslog Oberster Gerichtshof revisionstalan mot det beslut som antagits i andra instans och fastställde beslutet om de interimistiska åtgärderna.

38) Den hänskjutande domstolen har angivit att Oberster Gerichtshofs beslut huvudsakligen grundades på följande skäl.

39) Oberster Gerichtshof, som endast prövat den grund som hänför sig till det bilaterala avtalet, fastslog att det förbud som har yrkats avseende Josef Sigl, som är motpart, kan utgöra hinder för den fria rörligheten för varor i den mening som avses i artikel 28 EG.

40) Den ansåg emellertid att detta hinder är förenligt med artikel 28 EG, eftersom skyddet för beteckningen Bud, såsom det föreskrivs i det bilaterala avtalet, omfattas av skyddet för industriell och kommersiell äganderätt i den mening som avses i artikel 30 EG.

41) Enligt den hänskjutande domstolen förefaller det som om Oberster Gerichtshof har bedömt att beteckningen Bud är 'en enkel geografisk beteckning eller en indirekt härkomstbeteckning', det vill säga en beteckning som inte förutsätter att de garantier som kopplas till ursprungsbeteckningen – såsom att tillverkningen sker i enlighet med kvalitets- och tillverkningsnormer, vilka fastställs och kontrolleras av myndigheterna – iakttas. Beteckningen Bud omfattas dessutom av ett 'absolut skydd', vilket är oberoende av om det föreligger någon risk för förväxling och vilseledande.

42) Mot bakgrund av de argument som har anförts vid den hänskjutande domstolen anser den senare att det är oklart hur de gemenskapsrättsliga frågor som har uppkommit i målet vid den nationella domstolen skall besvaras, bland annat eftersom det av domstolens rättspraxis inte framgår huruvida även så kallade enkla geografiska härkomstbeteckningar, som inte medför någon risk för vilseledande, omfattas av skyddet för industriell och kommersiell äganderätt i den mening som avses i artikel 30 EG."

38 I begäran om förhandsavgörande har den hänskjutande domstolen sammanfattat händelseförloppet sedan domen i det ovannämnda målet Budějovický Budvar meddelades enligt följande.

39 Genom dom av den 8 december 2004 avslog den hänskjutande domstolen Budvars talan av det skälet att beteckningen Bud inte är någon ursprungsbeteckning, då den tjeckiska befolkningen inte förknippar denna beteckning med någon bestämd ort i Tjeckien och den aldrig hade använts som ortsbeteckning där. Den hänskjutande domstolen drog därav slutsatsen att skyddet för nämnda beteckning enligt de ifrågavarande bilaterala avtalen är oförenligt med artikel 28 EG. Denna dom fastställdes genom dom från Oberlandesgericht Wien av den 21 mars 2005.

40 Oberster Gerichtshof upphävde emellertid de lägre instansernas avgörande genom beslut av den 29 november 2005 och återförvisade målet till den hänskjutande domstolen för nytt avgörande efter avslutad handläggning.

41 Enligt Oberster Gerichtshof måste frågan huruvida beteckningen Bud avser en bestämd region eller en bestämd ort i Tjeckien prövas gemensamt med kriterierna för en enkel och indirekt ursprungsbeteckning.

42 Med hänsyn till punkterna 54 och 101 i domen i det ovannämnda målet Budějovický Budvar skulle det prövas huruvida beteckningen Bud åtminstone kunde informera konsumenten om att produkten härrör från en bestämd ort, en bestämd region eller ett bestämt land. Det skulle således utredas huruvida konsumenten uppfattar denna beteckning, när den används i samband med öl, som en enkel eller indirekt geografisk härkomstbeteckning. Den hänskjutande domstolen hade dock inte prövat den frågan.

43 Genom dom av den 23 mars 2006 avslog den hänskjutande domstolen på nytt Budvars talan. Den grundade sig i huvudsak på resultatet av en undersökning som lagts fram av Anheuser-Busch och fann att tjeckiska konsumenter inte uppfattar beteckningen Bud, i samband med öl, som en ursprungsbeteckning.

44 Oberlandesgericht Wien upphävde den domen genom dom av den 10 juli 2006 och återförvisade på nytt målet till den hänskjutande domstolen för vidare handläggning. Oberlandesgericht vände sig huvudsakligen mot att domstolen i första instans hade avslagit klagandens begäran om att åtgärder för bevisupptagning skulle vidtas genom inhämtande av ett sakkunnigutlåtande efter det att den relevanta befolkningsgruppen hade utfrågats. Sakkunnigutlåtandet skulle begränsas till följande frågor:

— Huruvida de tjeckiska konsumenterna förknippar beteckningen Bud med en ölprodukt.

— Huruvida de tjeckiska konsumenterna, om beteckningen Bud av dem själva eller av den sakkunnige sammankopplas med öl, uppfattar det som att ölet kommer från en bestämd ort, en bestämd region eller ett bestämt land.

— Om ovanstående fråga besvaras jakande, till vilken ort eller region eller till vilket land de då associerar när de ser beteckningen Bud i samband med öl.

45 Den hänskjutande domstolen anser det vara nödvändigt att begära ett nytt förhandsavgörande.

46 För det första, såsom framgår av förfarandets gång efter det att domen i det ovannämnda målet Budějovický Budvar meddelades, råder osäkerhet rörande innebörden av den domen.

47 Till att börja med är frågan huruvida punkterna 54 och 101 i nämnda dom ska förstås så att det, för att avgöra om en beteckning kan anses utgöra en enkel och indirekt härkomstbeteckning som kan vara förenlig med artikel 28 EG, är tillräckligt att veta huruvida beteckningen Bud, enligt sakomständigheterna och den rådande uppfattningen i Tjeckien, utpekar en region eller en ort i den staten, eller om det måste prövas huruvida denna beteckning i samband med den aktuella produkten, i detta fall öl, upplyser konsumenten om att produkter med denna beteckning härrör från en bestämd ort eller region eller ett bestämt land, utan att beteckningen i sig nödvändigtvis, enligt sakomständigheterna och nämnda uppfattning, utpekar en ort eller region eller ett land.

48 Osäkerhet råder också beträffande vilken metod den hänskjutande domstolen ska tillämpa för att avgöra huruvida, med hänsyn till de kriterier den därmed ska tillämpa, beteckningen i fråga utgör en enkel och indirekt ursprungsbeteckning. I synnerhet uppstår frågan huruvida det fordras en enkät och hur stor samstämmighet som då krävs.

49 Den hänskjutande domstolen anser slutligen att, med hänsyn till hänvisningen till de faktiska villkoren i Tjeckien i punkt 101 i domen i det ovannämnda målet Budějovický Budvar, frågan uppkommer huruvida det ska ställas konkreta krav på såväl kvaliteten på som varaktigheten av bruket av beteckningen Bud. Det är i synnerhet på plats att pröva om denna beteckning har använts som geografisk beteckning eller som varumärke. Enligt den hänskjutande domstolen är det därvid utrett att inget företag etablerat i Tjeckien förutom Budvar har använt beteckningen Bud och att det företaget använt den som varumärke, inte som härkomstbeteckning.

50 För det andra har det faktiska och rättsliga sammanhanget kring tvisten i det nationella målet förändrats väsentligt i förhållande till de omständigheter som rådde när den hänskjutande domstolen begärde förhandsavgörande i det ovannämnda målet Budějovický Budvar.

51 Den hänskjutande domstolen anser att situationen i ursprungslandet, det vill säga Tjeckien, är sådan att beteckningen Bud är skyddad som ursprungsbeteckning. Genom registrering av denna beteckning hos WIPO enligt Lissabonöverenskommelsen utvidgades skyddet till ytterligare stater som undertecknat överenskommelsen.

52 Villkoren för skydd för denna ursprungsbeteckning motsvarar dem för ursprungsbeteckningar enligt definitionen i artikel 2.1 a i förordning nr 510/2006. Det är således inte längre tillåtet att grunda sig på antagandet att beteckningen Bud utgör en enkel och indirekt härkomstbeteckning som faller utanför tillämpningsområdet för nämnda förordning.

53 Detta bekräftas av anslutningsakten, då denna skyddar tre härkomstbeteckningar för öl tillverkat i staden Česke Budějovice, nämligen ”Budějovické pivo”, ”Českobudějovické pivo” och ”Budějovický měšťanský”, vilka betecknar ett starköl kallat ”Bud Super Strong”.

54 Med hänsyn till denna nya situation uppkommer två frågor.

55 För det första uppkommer frågan, vilken domstolen ännu inte har besvarat, huruvida förordning nr 510/2006 har en slutgiltig karaktär i den bemärkelsen att den utgör hinder för skydd enligt nationell rätt eller ett bilateralt avtal om beteckningar för ursprungsbeteckningen Bud, för vilken registrering inte begärts i enlighet med nämnda förordning men som omfattas av dess materiella tillämpningsområde (nedan kallad den ”uttömmande” karaktären hos förordning nr 510/2006).

56 Den hänskjutande domstolen anser att förordning nr 918/2004 uppenbart förutsätter att denna reglering är uttömmande, då den föreskriver en övergångsperiod då det nationella skyddet för ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar kan bibehållas.

57 Även om det konstaterades att förordning nr 510/2006 inte har en sådan uttömmande karaktär, anser den hänskjutande domstolen att det ändå bör prövas huruvida förordningen då i varje fall utgör hinder för att utvidga skyddet för en ursprungsbeteckning till ytterligare medlemsstater, eftersom förordningen anses ha en uttömmande karaktär vad gäller gränsöverskridande skydd inom Europeiska unionen.

58 För det andra uppkommer frågan huruvida det skydd som genom anslutningsakten beviljats öl tillverkat i staden Česke Budějovice i form av de geografiska beteckningarna ”Budějovické pivo”, ”Českobudějovické pivo” och ”Budějovický měšťanský” med stöd av förordning nr 510/2006 är uttömmande. Om så är fallet, utgör förekomsten av ett sådant skydd hinder för att behålla en annan beteckning, såsom ”Bud”, som också betecknar öl tillverkat i den staden och som åtnjuter skydd som ursprungsbeteckning enligt nationell rätt.

59 Även om förordningen inte befanns ha en sådan uttömmande karaktär, bör det ändå prövas huruvida förekomsten av skydd för de tre ovannämnda beteckningarna i varje fall utgör hinder för att det nationella skyddet för en annan geografisk beteckning, såsom ”Bud”, utvidgas till andra medlemsstater genom bilaterala avtal mellan medlemsstater.

60 Handelsgericht Wien ansåg mot denna bakgrund att det krävs en tolkning av gemenskapsrätten för att lösa tvisten. Den beslutade därför att vilandeförklara målet och hänskjuta följande tolkningsfrågor till domstolen:

”1) I [domen i det ovannämnda målet Budějovický Budvar] fastställde domstolen vissa krav för att skydd av en geografisk beteckning som i ursprungslandet varken är namn på en ort eller en region ska vara förenligt med artikel 28 EG. Enligt dessa krav måste beteckningen

— enligt sakomständigheterna och

— den rådande uppfattningen i ursprungslandet

— utpeka en region eller en ort i det landet,

— och skyddet av beteckningen måste vidare vara motiverat enligt artikel 30 EG.

Innebär dessa krav

— att beteckningen som sådan ska ha en funktion genom vilken det geografiskt och faktiskt hänvisas till en bestämd ort eller en bestämd region, eller är det tillräckligt att beteckningen i samband med den betecknade produkten är ägnad att ge konsumenterna intrycket att produkten kommer från en viss ort eller en viss region i ursprungslandet,

— att de tre villkoren ska prövas var för sig och att samtliga villkor ska vara uppfyllda,

— att en konsumentundersökning ska genomföras i ursprungslandet för att undersöka förståelsen av begreppet, och krävs det – om frågan besvaras jakande – en låg, en medelhög eller en hög grad av bekantskap och förmåga att placera produkten rätt för att skyddet ska vara motiverat, och

— att flera företag i ursprungslandet faktiskt har använt beteckningen som en geografisk beteckning och att det är oförenligt med skyddet att låta ett enda företag få använda beteckningen som varumärke?

2) Leder den omständigheten att en beteckning varken har meddelats eller sökts registrerad inom sexmånadersfristen enligt förordning nr 918/2004 eller enligt förordning nr 510/2006 till att ett befintligt nationellt skydd eller i vart fall ett skydd som har utvidgats bilateralt till en annan medlemsstat inte längre gäller, om beteckningen är en kvalificerad geografisk beteckning enligt den nationella lagstiftningen i ursprungsstaten?

3) Får den omständigheten att skydd för flera kvalificerade geografiska beteckningar för ett livsmedel enligt förordning nr 510/2006 har förts in i anslutningsakten till följd att ett befintligt nationellt skydd eller i vart fall ett skydd som har utvidgats bila-teralt till en annan medlemsstat för ytterligare en beteckning för samma produkt inte längre får upprätthållas och att förordning nr 510/2006 såtillvida är [uttömmande]?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första tolkningsfrågan

Upptagande till sakprövning

61 Enligt Budvar bör det prövas om inte den första frågan är hypotetisk och därmed ska avvisas, eftersom den enligt den hänskjutande domstolen grundar sig på ett antagande som inte längre kan vidhållas, nämligen att ordet Bud, som skyddas genom de ifrågavarande bilaterala avtalen, utgör en enkel och indirekt geografisk härkomstbeteckning som inte ingår bland de beteckningar som omfattas av förordning nr 2081/92, en ståndpunkt som för övrigt Oberster Gerichtshof redan intagit och som domstolen därmed tagit upp som det antagande om nationell rätt som ligger till grund för den första tolkningsfrågan i det ovannämnda målet Budějovický Budvar (se punkterna 41, 54 och 77 i nämnda dom).

62 Såsom redan har påpekats i punkterna 51 och 52 i förevarande dom, anser den hänskjutande domstolen att man i nuläget måste utgå från antagandet att beteckningen Bud är skyddad i Tjeckien som kvalificerad ursprungsbeteckning – det vill säga som en ursprungsbeteckning som omfattas av förordning nr 510/2006, vilken har samma tillämpningsområde som förordning nr 2081/92 – eftersom det är som sådan den har registrerats vid WIPO enligt Lissabonöverenskommelsen, då endast kvalificerade ursprungsbeteckningar kan bli föremål för en sådan registrering.

63 Enligt fast rättspraxis presumeras nationella domstolars frågor om tolkningen av gemenskapsrätten, som ställs inom ramen för den beskrivning av omständigheterna i målet och tillämplig lagstiftning som den nationella domstolen har lämnat på eget ansvar, och vilka det inte ankommer på EG-domstolen att pröva riktigheten av, vara relevanta. En begäran från en nationell domstol kan bara avvisas av EG-domstolen då det är uppenbart att den begärda tolkningen av gemenskapsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller föremålet för tvisten i målet vid den

nationella domstolen, då frågorna är hypotetiska eller då domstolen inte förfogar över de uppgifter om sakförhållandena eller de rättsliga förhållandena som är nödvändiga för att kunna besvara frågorna på ett ändamålsenligt sätt (se bland annat dom av den 22 december 2008 i mål C-333/07, Régie Networks, REG 2008, s. I-10807, punkt 46 och där angiven rättspraxis).

64 Den samarbetsanda som ska styra förfarandet för förhandsavgörande innebär att den nationella domstolen för sin del ska ta hänsyn till den uppgift som har anförtrotts EG-domstolen, vilken är att bidra till rättskipningen i medlemsstaterna och inte att yttra sig avseende allmänna eller hypotetiska frågor (se bland annat dom av den 5 mars 2009 i mål C-350/07, Kattner Stahlbau, REG 2009, s. I-1513, punkt 29 och där angiven rättspraxis).

65 Det kan därvid konstateras att den hänskjutande domstolens nya bedömning att beteckningen Bud som skyddas i de ifrågavarande bilaterala avtalen ska klassificeras som ursprungsbeteckning, ett antagande som ligger till grund för den andra och den tredje tolkningsfrågan i förevarande mål, tydligt skiljer sig från antagandet i den första tolkningsfrågan i det ovannämnda målet Budějovický Budvar, som även ligger till grund för den första frågan i förevarande mål, nämligen att det är fråga om en enkel och indirekt geografisk härkomstbeteckning.

66 Det kan dock inte uteslutas att det i själva verket handlar om två antaganden som är separata och a priori tänkbara och att den hänskjutande domstolen i detta skede inte definitivt vill sätta åt sidan antagandet att det är fråga om en enkel och indirekt geografisk härkomstbeteckning och därför ställt den första tolkningsfrågan för det fall att den skulle vidhålla det antagandet.

67 Dessutom rör klassificeringen av ursprungsbeteckningen Bud, såsom den skyddas i de ifrågavarande bilaterala avtalen en fråga som endast faller under nationell rätt och som

kan överprövas i högre instans, där det för övrigt redan meddelats avgöranden som i vissa fall uttryckligen anammat en annan klassificering.

68 Under dessa omständigheter kan det inte anses klarlagt att den första tolkningsfrågan är hypotetisk. Presumtionen för att en begäran om förhandsavgörande är relevant kan således inte brytas av Budvars invändningar.

69 Därav följer att den första tolkningsfrågan kan tas upp till sakprövning.

Prövning i sak

70 Den hänskjutande domstolen har ställt den första tolkningsfrågan för att få ett förtydligande av punkt 101 i domen i det ovannämnda målet Budějovický Budvar.

71 Det ska inledningsvis påpekas att denna första fråga rör skyddet för beteckningen Bud som enkel geografisk härkomstbeteckning med stöd av de ifrågavarande bilaterala avtalen, ingångna den 11 juni 1976 och den 7 juni 1979 mellan Republiken Österrike och Tjeckoslovakiska socialistiska republiken. Det är således fråga om bilaterala avtal som ingicks långt innan Republiken Tjeckien anslöt sig till Europeiska unionen. Målet vid den nationella domstolen rör följaktligen inte situationen med bilaterala avtal som ingåtts när länderna i fråga faktiskt varit medlemsstater i Europeiska unionen.

72 För att besvara frågan är det nödvändigt att sätta in nämnda punkt 101 i sitt sammanhang, det vill säga den bedömning av domstolen som denna punkt är en integrerad del av.

73 Det ska därvid erinras om att domstolen i punkt 54 i domen i det ovannämnda målet Budějovický Budvar påpekade att den första tolkningsfrågan i det målet grundade sig på antagandet att beteckningen Bud utgör en enkel och indirekt geografisk härkomstbeteckning, det vill säga en beteckning för vilken det inte föreligger något direkt samband mellan dels produktens kvalitet, anseende eller annan egenskap, dels produktens särskilda geografiska ursprung, och som följaktligen inte omfattas av artikel 2.2 b i förordning nr 2081/92 (se dom av den 7 november 2000 i mål C-312/98, Warsteiner Brauerei, REG 2000, s. I-9187, punkterna 43 och 44). Denna beteckning är dessutom inte i sig ett geografiskt namn, utan innebär på sin höjd att konsumenterna informeras om att produkter med denna beteckning härrör från en viss ort, region eller land (se dom av den 10 november 1992 i mål C-3/91, Exportur, REG 1992, s. I-5529, punkt 11; svensk specialutgåva, volym 13, s. I-159).

74 Utifrån det antagandet prövade domstolen huruvida absolut skydd – det vill säga oberoende av varje risk för vilseledande – för en enkel och indirekt geografisk härkomstbeteckning, såsom det skydd som beviljats beteckningen Bud genom de ifrågavarande bilaterala avtalen, kan vara motiverat enligt gemenskapsrätten, med tanke på att det kan utgöra en restriktion för den fria rörligheten för varor (domen i det ovannämnda målet Budějovický Budvar, punkt 97).

75 I punkt 99 i domen i det ovannämnda målet Budějovický Budvar erinrade domstolen om att den, beträffande skydd enligt ett bilateralt avtal av väsentligen samma art som i det nationella målet, redan fastslagit att syftet med ett sådant avtal är att förhindra att tillverkare i en av de avtalsslutande staterna använder en annan stats geografiska namn och därigenom drar nytta av anseendet hos produkter som tillverkas av företag i de regioner eller på de platser som namnen avser. Härigenom säkerställs en lojal konkurrens. Ett sådant syfte kunde anses falla inom ramen för skyddet för industriell och kommersiell äganderätt i den mening som avses i artikel 30 EG, under förutsättning att namnen i fråga inte blivit generiska i ursprungslandet vid tidpunkten för avtalets

ikraftträdande eller därefter (se domen i det ovannämnda målet Exportur, punkt 37, och dom av den 4 mars 1999 i mål C-87/97, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola, REG 1999, s. I-1301, punkt 20).

76 I punkt 100 i domen i det ovannämnda målet Budějovický Budvar konstaterade domstolen att detta syfte utgör grunden för det system för skydd som har införts genom de ifrågavarande bilaterala avtalen, vilket framgår av bland annat artiklarna 1, 2 och 6 i det bilaterala avtalet.

77 Det är mot bakgrund av dessa överväganden som domstolen i punkt 101 i domen i det ovannämnda målet Budějovický Budvar slog fast att om det framgår av den hänskjutande domstolens undersökningar att användningen av beteckningen Bud, enligt sakomständigheterna och den rådande uppfattningen i Tjeckien, innebär att en region eller en ort i det landet utpekas och att skyddet av beteckningen är motiverat enligt artikel 30 EG, hindrar inte denna bestämmelse att detta skydd utvidgas till en annan medlemsstat såsom i förevarande fall Republiken Österrike.

78 Vad för det första gäller hänvisningen i förevarande dom till nämnda punkt i den domen beträffande sakomständigheterna och den rådande uppfattningen i Tjeckien, ska det uttrycket förstås mot bakgrund av mekanismen för skyddet av beteckningen Bud genom de ifrågavarande bilaterala avtalen, en mekanism som i likhet med exempelvis den i det ovannämnda målet Exportur grundar sig på en utvidgning av det skydd som ges i ursprungsmedlemsstaten, i detta fall Republiken Tjeckien, till importmedlemsstaten, i detta fall Republiken Österrike.

79 En sådan mekanism kännetecknas av att det skydd som beteckningen åtnjuter fastställs i ursprungsmedlemsstatens nationella rätt och genom sakomständigheterna och den rådande uppfattningen i den staten, vilket är ett undantag från territorialitetsprincipen (domen i det ovannämnda målet Exportur, punkterna 12, 13 och 38).

80 Frågan huruvida beteckningen Bud utgör en enkel och indirekt geografisk härkomstbeteckning ska därför prövas av den hänskjutande domstolen med hänsyn tagen till sakomständigheterna och den rådande uppfattningen i Tjeckien.

81 Som domstolen erinrade om i punkt 54 i domen i det ovannämnda målet Budějovický Budvar är en enkel geografisk härkomstbeteckning indirekt, även om den inte i sig utgör ett geografiskt namn men åtminstone är ägnad att informera konsumenterna om att produkter med denna beteckning härrör från en viss ort eller region eller ett visst land.

82 Av detta följer att för att avgöra huruvida en beteckning som ”Bud” kan anses utgöra en enkel och indirekt härkomstbeteckning, vars skydd enligt de ifrågavarande bilaterala avtalen kan vara motiverat enligt artikel 30 EG, ankommer det på den hänskjutande domstolen att pröva huruvida denna beteckning, enligt sakomständigheterna och den rådande uppfattningen i Tjeckien, även om den inte i sig utgör ett geografiskt namn åtminstone är ägnad att informera konsumenterna om att produkter med denna beteckning härrör från en viss region eller ort i den medlemsstaten.

83 Om en sådan prövning däremot utvisar att beteckningen i fråga saknar denna minimiförmåga att ange den berörda varans geografiska ursprung, kan skyddet för nämnda beteckning inte motiveras med hänvisning till skyddet för industriell och kommersiell äganderätt i den mening som avses i artikel 30 EG. Det strider då i princip mot artikel 28 EG, såvida det inte kan motiveras på annan grund (domen i det ovannämnda målet Budějovický Budvar, punkterna 107–111).

84 Vad för det andra gäller påpekandet i punkt 101 i domen i det ovannämnda målet Budějovický Budvar, att skyddet av beteckningen Bud måste vara motiverat enligt kriterierna i artikel 30 EG, framgår det av vad som anförts ovan att den hänskjutande domstolen vidare måste kontrollera, även med hänsyn till sakomständigheterna och den rådande uppfattningen i Tjeckien, att beteckningen i fråga i det nationella målet, såsom anges i punkt 99 i nämnda dom, inte blivit generisk i den medlemsstaten vid tidpunkten för de ifrågavarande bilaterala avtalens ikraftträdande eller därefter. Domstolen hade nämligen redan i punkterna 99 och 100 i samma dom slagit fast att

syftet med det skydd som infördes genom dessa avtal omfattas av skyddet för industriell och kommersiell äganderätt i den mening som avses i artikel 30 EG.

85 Det kan vidare påpekas att om det, vid de kontroller som avses i punkterna 82 och 84 ovan i denna dom, visar sig att beteckningen Bud som är i fråga i det nationella målet åtminstone är ägnad, enligt sakomständigheterna och den rådande uppfattningen i Tjeckien, att informera konsumenterna om att produkter med denna beteckning härrör från en viss region eller en ort i den medlemsstaten och beteckningen inte blivit generisk i den medlemsstaten vid tidpunkten för de ifrågavarande bilaterala avtalens ikraftträdande eller därefter, utgör artiklarna 28 EG och 30 EG inte hinder för nationellt skydd av en sådan enkel geografisk ursprungsbeteckning eller för den delen för att skyddet utvidgas till en annan medlemsstat genom ett bilateralt avtal (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Budějovický Budvar, punkterna 101 och 102 och där angiven rättspraxis).

86 Den hänskjutande domstolen har ställt den tredje tolkningsfrågan, som ska prövas redan nu, för att få klarhet i för det första huruvida det inom ramen för de kontroller som den domstolen har att utföra bör genomföras en konsumentundersökning för att utreda den rådande uppfattningen i Tjeckien, och för det andra vilken grad av bekantskap och förmåga att placera produkten rätt som ska krävas.

87 Det är utrett att det inte finns några särskilda gemenskapsrättsliga bestämmelser om detta.

88 I avsaknad av gemenskapsrättsliga föreskrifter på området ska det i varje medlemsstats rättsordning anges vilka domstolar som är behöriga och vilka förfaranden för att väcka talan som är avsedda att tillvarata rättigheter som för enskilda följer av gemenskapsrättens direkta effekt. Dessa förfaranden får emellertid varken vara mindre

förmånliga än dem som avser liknande talan som grundas på nationell rätt (likvärdighetsprincipen) eller göra det i praktiken omöjligt eller orimligt svårt att utöva rättigheter som följer av gemenskapsrätten (effektivitetsprincipen) (se bland annat dom av den 12 februari 2008 i mål C-2/06, Kempter, REG 2008, s. I-411, punkt 57 och där angiven rättspraxis).

89 Då det fullständigt saknas gemenskapsrättsliga bestämmelser på området, ankommer det på den hänskjutande domstolen att i enlighet med nationell rätt avgöra om det ska göras en enkät ägnad att klarlägga sakomständigheterna och den rådande uppfattningen i Tjeckien, för att avgöra huruvida beteckningen Bud kan klassificeras som en enkel och indirekt geografisk härkomstbeteckning och kontrollera att denna inte blivit generisk i den medlemsstaten. Den hänskjutande domstolen har också att enligt nationell rätt avgöra, ifall den finner det nödvändigt att göra en sådan enkät, hur stor procentandel av konsumenterna som därvid kan anses vara tillräckligt betydande (se analogt dom av den 16 juli 1998 i mål C-210/96, Gut Springenheide och Tusky, REG 1998, s. I-4657, punkterna 35 och 36).

90 Slutligen har den hänskjutande domstolen ställt den fjärde tolkningsfrågan, som ska prövas sist, för att få klarhet i om det följer av punkt 101 i domen i det ovannämnda målet Budějovický Budvar och i synnerhet av hänvisningen där till sakomständigheterna i Tjeckien att det måste ställas konkreta krav på såväl kvaliteten som varaktigheten av bruket av en beteckning, på så vis att beteckningen faktiskt måste ha använts av flera företag som geografisk beteckning i ursprungsmedlemsstaten och inte, som beträffande beteckningen i fråga i det nationella målet, enbart som varumärke av ett enda företag.

91 Punkt 101 i domen i det ovannämnda målet Budějovický Budvar ger inte stöd för att artikel 30 EG skulle innebära några konkreta krav beträffande kvaliteten och varaktigheten av bruket av en beteckning i ursprungsmedlemsstaten för att skyddet av denna beteckning ska vara motiverat med hänsyn till skyddet för industriell och kommersiell äganderätt i den mening som avses i nämnda artikel. Detta gäller

i synnerhet om nämnda punkt 101 sätts in i sitt sammanhang, nämligen det resonemang som fördes för att besvara den första tolkningsfrågan i det målet (se punkterna 73–77 ovan i förevarande dom).

92 Det framgår av punkt 54 jämförd med punkterna 99–101 i domen i det ovannämnda målet Budějovický Budvar att artikel 30 inte utgör hinder mot att det särskilda skydd som beviljats beteckningen Bud genom de ifrågavarande bilaterala avtalen utvidgas till att gälla även i en annan medlemsstat än Tjeckien, eftersom syftet med det skyddet är att skydda industriell och kommersiell äganderätt i den mening som avses i denna artikel, förutsatt att det bekräftas att denna beteckning enligt sakomständigheterna och den rådande uppfattningen i Tjeckien kan klassificeras som en enkel och indirekt geografisk härkomstbeteckning och att den inte har blivit generisk i medlemsstaten i fråga.

93 Artikel 30 EG, såsom denna tolkats i punkt 101 i domen i det ovannämnda målet Budějovický Budvar, innebär således inte något konkret krav beträffande kvaliteten och varaktigheten av bruket av en beteckning i ursprungsmedlemsstaten för att skyddet av denna ska vara motiverat enligt denna artikel. Frågan huruvida ett sådant krav föreligger i det nationella målet måste besvaras av den hänskjutande domstolen utifrån tillämplig nationell rätt, särskilt bestämmelserna om skydd i de ifrågavarande bilaterala avtalen.

94 Av vad som anförts följer att den första tolkningsfrågan ska besvaras så, att det följer av punkt 101 i domen i det ovannämnda målet Budějovický Budvar

— att det, för att avgöra huruvida en beteckning såsom den i fråga i det nationella målet kan anses utgöra en enkel och indirekt härkomstbeteckning vars skydd enligt de ifrågavarande bilaterala avtalen kan vara motiverat enligt artikel 30 EG, ankommer på den hänskjutande domstolen att pröva huruvida denna beteckning, enligt sakomständigheterna och den rådande uppfattningen i Tjeckien, även om

den inte i sig utgör ett geografiskt namn åtminstone är ägnad att informera konsumenterna om att produkter med denna beteckning härrör från en region eller en ort i den medlemsstaten,

— att den hänskjutande domstolen vidare måste kontrollera, på nytt med hänsyn till sakomständigheterna och den rådande uppfattningen i Tjeckien, att beteckningen i fråga i det nationella målet, såsom anges i punkt 99 i nämnda dom, inte blivit generisk i den medlemsstaten vid tidpunkten för de ifrågavarande bilaterala avtalens ikraftträdande eller därefter; Europeiska gemenskapernas domstol har nämligen redan i punkterna 99 och 100 i samma dom slagit fast att syftet med det skydd som infördes genom dessa avtal omfattas av skyddet för industriell och kommersiell äganderätt i den mening som avses i artikel 30 EG,

— att det, då det fullständigt saknas gemenskapsrättsliga bestämmelser på området, ankommer på den hänskjutande domstolen att i enlighet med nationell rätt avgöra om det ska göras en enkät för att klarlägga sakomständigheterna och den rådande uppfattningen i Tjeckien för att avgöra huruvida beteckningen Bud i det nationella målet kan klassificeras som en enkel och indirekt geografisk härkomstbeteckning och kontrollera att denna inte blivit generisk i den medlemsstaten. Den hänskjutande domstolen har också att enligt nationell rätt avgöra, ifall den finner det nödvändigt att göra en sådan enkät, hur stor procentandel av konsumenterna som därvid kan anses vara tillräckligt betydande, och

— att artikel 30 EG inte innebär något konkret krav beträffande kvaliteten och varaktigheten av bruket av en beteckning i ursprungsmedlemsstaten för att skyddet av denna ska vara motiverat enligt denna artikel. Frågan huruvida ett sådant krav föreligger i det nationella målet måste besvaras av den hänskjutande domstolen utifrån tillämplig nationell rätt, särskilt bestämmelserna om skydd i de ifrågavarande bilaterala avtalen.

Den andra tolkningsfrågan

95 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra tolkningsfrågan för att få klarhet i huruvida gemenskapsbestämmelserna om skydd i förordning nr 510/2006 har en uttömmande karaktär och förordningen därför utgör hinder mot tillämpning av bestämmelser i avtal mellan två medlemsstater, såsom de ifrågavarande bilaterala avtalen, som ger en beteckning som enligt en medlemsstats nationella rätt erkänns som ursprungsbeteckning skydd i en annan medlemsstat, där detta skydd faktiskt åberopas trots att ursprungsbeteckningen i fråga inte blivit föremål för någon ansökan om registrering i enlighet med nämnda förordning.

Inledande synpunkter

96 Domstolen erinrar för det första om att, såsom nämnts i punkterna 51 och 52 ovan i förevarande dom, denna fråga enligt den hänskjutande domstolen avser det antagandet att beteckningen Bud i Tjeckien är skyddad som ursprungsbeteckning och inte som en enkel geografisk härkomstbeteckning.

97 För det andra ska påpekas att sedan domstolen meddelade sin dom i det ovannämnda målet Budějovický Budvar har Republiken Tjeckien anslutit sig till Europeiska unionen.

98 Av detta följer att då de ifrågavarande bilaterala avtalen fortsättningsvis gäller två medlemsstater, kan bestämmelserna i dessa avtal inte tillämpas på förbindelserna mellan de två staterna om de visar sig strida mot gemenskapsrätten, bland annat mot fördragets regler om fri rörlighet för varor (se, för ett liknande resonemang, bland annat dom av den 20 maj 2003 i mål C-469/00, Ravil, REG 2003, s. I-5053, punkt 37 och där angiven rättspraxis).

99 Vidare är artikel 307 EG inte tillämplig på sådana avtal, eftersom inget tredjeland är part i avtalet (dom av den 27 september 1988 i mål 235/87, Matteucci, REG 1988, s. 5589, punkt 21).

100 För det tredje erinrar domstolen om att det enligt den hänskjutande domstolen är som ursprungsbeteckning denna beteckning har registrerats och fortfarande skyddas i enlighet med Lissabonöverenskommelsen.

101 Det ska därvid noteras att Republiken Österrike till skillnad från Republiken Tjeckien inte är part i denna överenskommelse. Det skydd som överenskommelsen ger kan således inte åberopas i Österrike.

102 Frågan huruvida den uttömmande karaktären hos förordning nr 510/2006 utgör hinder mot ett eventuellt skydd för beteckningen i fråga i det nationella målet med stöd av Lissabonöverenskommelsen aktualiseras följaktligen inte i det nationella målet.

103 Att definitionen av begreppet ursprungsbeteckning i artikel 2.1 i Lissabonöverenskommelsen i sak är identisk med den i artikel 2.1 a i förordning nr 510/2006 betyder enligt den hänskjutande domstolen att beteckningen Bud utgör en ursprungsbeteckning i den mening som avses i nämnda förordning.

104 Det är ostridigt att denna beteckning hittills inte blivit föremål för någon ansökan om registrering enligt förordning nr 510/2006. Det har heller inte heller bestritts att ingen ansökan om registrering av beteckningen har ingetts till kommissionen enligt förordning nr 2081/92 inom ramen för övergångsbestämmelserna i förordning nr 918/2004 angående redan förekommande ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar i de tio stater som blev medlemsstater i Europeiska unionen vid dess näst senaste utvidgning.

105 Den andra tolkningsfrågan avser således antagandet att det skydd för beteckningen Bud som Budvar gör gällande i Österrike med stöd av de ifrågavarande bilaterala avtalen grundar sig på att skyddet för denna beteckning som ursprungsbeteckning i Tjeckien, en beteckning som även svarar mot definitionen på ursprungsbeteckningar enligt förordning nr 510/2006, utvidgas till att även omfatta Österrike.

106 Frågan blir då mer specifikt huruvida förordning nr 510/2006 har en uttömmande karaktär som utgör hinder för ett sådant nationellt skydd och följaktligen även för att detta skydd utvidgas till en annan medlemsstat genom de ifrågavarande bilaterala avtalen.

Domstolens svar

107 Enligt fast rättspraxis har förordning nr 2081/92 till syfte att garantera att de geografiska beteckningar som omfattas av förordningen ges ett enhetligt skydd inom gemenskapen. Genom förordningen infördes en skyldighet att registrera geografiska beteckningar på gemenskapsnivå för att de skall kunna åtnjuta ett skydd i alla medlemsstater (se, för ett liknande resonemang, bland annat domen i det ovannämnda målet Budějovický Budvar, punkt 74 och där angiven rättspraxis).

108 Detta syfte framgår av sjunde skälet i förordning nr 2081/92 (dom av den 9 juni 1998 i de förenade målen C-129/97 och C-130/97, Chiciak och Fol, REG 1998, s. I-3315, punkterna 25 och 26), som i sak är identiskt med skäl 6 i förordning nr 510/2006, som har följande lydelse:

”Det bör fastställas en enhetlig strategi inom gemenskapen för användningen av geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar. Ett gemensamt regelverk för skydd av geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar gör det möjligt att utveckla dessa, eftersom ett sådant regelverk genom sin enhetlighet säkerställer

konkurrens på lika villkor för producenterna av produkter med sådana beteckningar och höjer konsumenternas tilltro till produkterna.”

109 Domstolen har också påpekat att det inom gemenskapslagstiftningen finns en allmän tendens att betona produkternas kvalitet inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken, för att gynna dessa produkters anseende, bland annat genom användningen av ursprungsbeteckningar som är föremål för ett särskilt skydd. Denna tendens har vad gäller jordbruksprodukter bland annat tagit sig uttryck i antagandet av förordning nr 2081/92, som enligt ingressen till förordningen bland annat syftar till att uppfylla konsumenternas förväntningar i fråga om kvalitetsprodukter och produkter av ett visst geografiskt ursprung samt underlätta för producenterna att på lika konkurrensvillkor få bättre ersättning för en faktisk, kvalitativ prestation (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Ravil, punkt 48, samt dom av den 20 maj 2003 i mål C-108/01, Consorzio del Prosciutto di Parma och Salumificio S. Rita, REG 2003, s. I-5121, punkt 63).

110 Ursprungsbeteckningar omfattas av den industriella och kommersiella äganderätten. De tillämpliga bestämmelserna skyddar dem som har rätt att använda beteckningarna mot missbruk av tredje man som önskar dra fördel av det goda anseende som de nämnda ursprungsbeteckningarna har förvärvat. Syftet med ursprungsbeteckningarna är att garantera att produkten kommer från ett visst geografiskt område och har vissa särskilda egenskaper. Sådana beteckningar kan åtnjuta ett högt anseende bland konsumenterna och vara ett viktigt medel att dra till sig en kundkrets för de producenter som uppfyller kraven för att få använda dem. Ursprungsbeteckningarnas anseende beror på den uppfattning som konsumenterna har om dessa. Denna uppfattning beror huvudsakligen på speciella särdrag och mer allmänt på produktens kvalitet. Det är kvaliteten som slutligen ligger till grund för produktens anseende. Sambandet i konsumentens medvetande mellan producenternas anseende och kvaliteten på produkterna beror dessutom på att han är övertygad om att de produkter som sålts under ursprungsbeteckningen är äkta (domarna i de ovannämnda målen Ravil, punkt 49, och Consorzio del Prosciutto di Parma och Salumificio S. Rita, punkt 64).

111 Av detta följer att förordning nr 510/2006, som antagits med stöd av artikel 37 EG, utgör ett redskap för den gemensamma jordbrukspolitiken som väsentligen syftar till att garantera konsumenterna att jordbruksprodukter försedda med en geografisk beteckning som registrerats i enlighet med denna förordning har vissa särskilda egenskaper till följd av att de kommer från ett visst geografiskt område, så att deras geografiska härkomst innebär en kvalitetsgaranti. Producenter på jordbruksområdet kan därmed tillförsäkra sig större inkomster genom verkliga insatser för att förbättra kvaliteten och förhindra att tredje man orättmätigt drar nytta av det goda anseende som är en följd av produkternas kvalitet.

112 Om medlemsstaterna får tillåta sina producenter att inom landet använda någon av de benämningar eller symboler som enligt artikel 8 i förordning nr 510/2006 är förbehållna beteckningar som registrerats enligt denna förordning, på grundval av en nationell rättighet för vilken kan tänkas ställas lägre krav på produkterna i fråga än dem som gäller enligt nämnda förordning, riskerar denna kvalitetsgaranti – som är det centrala ändamålet med de rättigheter som beviljas med stöd av förordning nr 510/2006 – att inte kunna säkerställas. Detta skulle också vara till men för målsättningen om likvärdig konkurrens inom den inre marknaden mellan dem som producerar produkter som bär dessa benämningar eller symboler och skulle i synnerhet kunna inverka menligt på de rättigheter som bör förbehållas producenter som gjort verkliga insatser för att förbättra kvaliteten i avsikt att få använda en geografisk beteckning som registrerats i enlighet med denna förordning.

113 Denna risk för att det centrala syftet att garantera kvaliteten på de berörda jordbruksprodukterna motverkas är desto mer överhängande som det, såsom generaladvokaten påpekat i punkt 111 i sitt förslag till avgörande, till skillnad från vad gäller varumärken inte parallellt har skett någon harmonisering på gemenskapsnivå av eventuella nationella system för skydd av geografiska beteckningar.

114 Av detta följer att målet med förordning nr 510/2006 inte är att upprätta ett kompletterande system för skydd av kvalificerade geografiska beteckningar vid sidan om nationella bestämmelser som kan fortsätta att tillämpas, vilket var syftet med exempelvis rådets förordning (EG) nr 40/94 av den 20 december 1993 om gemenskapsvarumärken (EGT L 11, s. 1; svensk specialutgåva, område 17, volym 2, s. 3), utan att införa ett enhetligt och uttömmande system för skydd av sådana beteckningar.

115 Regelverket i förordningarna nr 2081/92 och nr 510/2006 har också flera egenskaper som talar för att nämnda system är uttömmande.

116 För det första grundar sig registreringsförfarandet i förordningarna nr 2081/92 och nr 510/2006 – till skillnad från andra gemenskapsrättsliga regelverk om skydd för industriell och kommersiell äganderätt, såsom gemenskapsvarumärken enligt förordning (EG) nr 40/94 eller växtförädlarrätt enligt rådets förordning (EG) nr 2100/94 av den 27 juli 1994 om gemenskapens växtförädlarrätt (EGT L 227, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 60, s. 196) – på en kompetensfördelning mellan de berörda medlemsstaterna och kommissionen, då kommissionen bara kan besluta att registrera en beteckning, om den berörda medlemsstaten har ingett en ansökan härom, vilket bara kan göras om medlemsstaten har kontrollerat att den är berättigad (dom av den 6 december 2001 i mål C-269/99, Carl Kühne m.fl., REG 2001, s. I-9517, punkt 53).

117 De nationella registreringsförfarandena är således integrerade i gemenskapens beslutsprocess och utgör en väsentlig del av denna. De kan inte existera utanför systemet för gemenskapsskydd.

118 Vad gäller förfarandet för gemenskapsregistrering är det också talande att artikel 5.6 i förordning nr 510/2006, en bestämmelse som i sak är identisk med artikel 5.5 i förordning nr 2081/92, som införts genom förordning nr 535/97, föreskriver att medlemsstaterna på eget ansvar får besluta om ett tillfälligt skydd tills ett beslut om registrering fattas.

119 Domstolen har för övrigt slagit fast att det framgår av den bestämmelsen att när medlemsstaterna har behörighet att fatta beslut, även tillfälliga, som avviker från bestämmelserna i förordningen, följer denna behörighet – inom ramen för det system som har införts genom 1992 års förordning – av uttryckliga bestämmelser (domen i de ovannämnda förenade målen Chiciak och Fol, punkt 32).

120 Som generaladvokaten har påpekat i punkt 102 i sitt förslag till avgörande, skulle en bestämmelse av det slaget sakna mening om medlemsstaterna ändå kunde behålla sina egna system för skydd av ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar i den mening som avses i förordning nr 2081/92 parallellt med förordning nr 510/2006.

121 För det andra vittnar även övergångsbestämmelserna för redan existerande nationella beteckningar, såsom den tjeckiska beteckningen Bud som är i fråga i det nationella målet, om att det skydd som föreskrivs i förordningarna nr 2081/92 och nr 510/2006 är uttömmande.

122 Genom artikel 17 i förordning nr 2081/92 infördes ett så kallat förenklat registreringsförfarande för de nationella beteckningar som är skyddade enligt lag i den medlemsstat som ansökt om registreringen eller som, i stater där något skyddssystem inte existerar, är inarbetade (dom av den 25 juni 2002 i mål C-66/00, Bigi, REG 2002, s. I-5917, punkt 28).

123 Det föreskrevs att om registrering begärdes inom sex månader, fick medlemsstaterna på vissa villkor bibehålla sitt nationella skydd under en övergångsperiod på fem år enligt artikel 13.2 i nämnda förordning, en period som senare förlängdes med en ytterligare femårsperiod genom förordning nr 535/97.

124 Då dessa särskilda bestämmelser om skydd i en övergångsfas för redan förekommande nationella beteckningar hade upphävts genom artikel 1.15 i förordning nr 692/2003, föreskrev kommissionen i förordning nr 918/2004 övergångsbestämmelser om nationellt skydd för ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar som redan existerade i de tio stater som blev medlemsstater i Europeiska unionen vid dess näst senaste utvidgning, motsvarande dem som gällt för de femton gamla medlemsstaterna.

125 Dessa bestämmelser är särskilt relevanta i detta fall, eftersom beteckningen Bud enligt den hänskjutande domstolen vid den tiden existerade som geografisk beteckning i Tjeckien.

126 Enligt förordning nr 918/2004 fick de tio nya medlemsstaterna behålla det nationella skydd för ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar i den mening som avses i förordning nr 2081/92 som förelåg den 30 april 2004, förutsatt att en ansökan om registrering lämnades in till kommissionen inom samma sexmånadersfrist. Eftersom det förenklade förfarandet inte längre existerade, föreskrevs det dock i denna förordning att när en ansökan om registrering hade lämnats in inom denna frist, kunde det nationella skyddet bibehållas tills kommissionen fattat beslut.

127 Nämnda förordning bekräftar följaktligen, för de tio nya medlemsstaterna, vad som redan gällde för de femton gamla medlemsstaterna, nämligen att nationellt skydd för redan förekommande kvalificerade nationella geografiska beteckningar bara är tillåtet om villkoren i de övergångsbestämmelser som införts specifikt för sådana beteckningar är uppfyllda. Bland dessa villkor ingår att det ska lämnas in en ansökan om registrering inom sex månader, vilket de tjeckiska myndigheterna inte gjort för beteckningen Bud som är i fråga i det nationella målet.

128 Det vore svårt att förstå poängen med dessa särskilda bestämmelser, särskilt att det uttryckligen är tillåtet för medlemsstaterna att på vissa villkor tillfälligt behålla det nationella skyddet för redan förekommande kvalificerade geografiska beteckningar, om systemet för skydd av sådana beteckningar på gemenskapsnivå inte var uttömmande och medlemsstaterna då i alla händelser fortfarande hade en obegränsad möjlighet att upprätthålla sådana nationella rättigheter.

129 Av vad som anförts följer att den andra tolkningsfrågan ska besvaras på följande sätt. Gemenskapsbestämmelserna om skydd i förordning nr 510/2006 har en uttömmande karaktär, och förordningen utgör därför hinder mot tillämpning av bestämmelser i avtal mellan två medlemsstater, såsom de ifrågavarande bilaterala avtalen, som ger en beteckning som enligt en medlemsstats nationella rätt erkänns som ursprungsbeteck-

ning skydd i en annan medlemsstat, där detta skydd faktiskt åberopas trots att ursprungsbeteckningen i fråga inte blivit föremål för någon ansökan om registrering i enlighet med nämnda förordning.

130 Detta svar på den andra frågan innebär att det inte finns anledning att besvara den tredje tolkningsfrågan.

Rättegångskostnader

131 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (stora avdelningen) följande:

1) Det följer av punkt 101 i dom av den 18 november 2003 i mål C-216/01, Budějovický Budvar,

— **att det, för att avgöra huruvida en beteckning såsom den i fråga i det nationella målet kan anses utgöra en enkel och indirekt härkomstbeteckning vars skydd enligt de ifrågavarande bilaterala avtalen kan vara motiverat enligt artikel 30 EG, ankommer på den hänskjutande domstolen att pröva huruvida denna beteckning, enligt sakomständigheterna och den rådande uppfattningen i Tjeckien, även om den inte i sig utgör ett**

geografiskt namn åtminstone är ägnad att informera konsumenterna om att produkter med denna beteckning härrör från en region eller en ort i den medlemsstaten,

— **att den hänskjutande domstolen vidare måste kontrollera, även med hänsyn till sakomständigheterna och den rådande uppfattningen i Tjeckien, att beteckningen i fråga i det nationella målet, såsom anges i punkt 99 i nämnda dom, inte blivit generisk i den medlemsstaten vid tidpunkten för de ifrågavarande bilaterala avtalens ikraftträdande eller därefter; Europeiska gemenskapernas domstol har nämligen redan i punkterna 99 och 100 i samma dom slagit fast att syftet med det skydd som infördes genom dessa avtal omfattas av skyddet för industriell och kommersiell äganderätt i den mening som avses i artikel 30 EG,**

— **att det, då det fullständigt saknas gemenskapsrättsliga bestämmelser på området, ankommer på den hänskjutande domstolen att i enlighet med nationell rätt avgöra om det ska göras en enkät ägnad att klarlägga sakomständigheterna och den rådande uppfattningen i Tjeckien, för att avgöra huruvida beteckningen Bud i det nationella målet kan klassificeras som en enkel och indirekt geografisk härkomstbeteckning och kontrollera att denna inte blivit generisk i den medlemsstaten. Den hänskjutande domstolen har också att enligt nationell rätt avgöra, ifall den finner det nödvändigt att göra en sådan enkät, hur stor procentandel av konsumenterna som därvid kan anses vara tillräckligt betydande, och**

— **att artikel 30 EG inte innebär något konkret krav beträffande kvaliteten och varaktigheten av bruket av en beteckning i ursprungsmedlemsstaten för att skyddet av denna ska vara motiverat enligt denna artikel. Frågan huruvida ett sådant krav föreligger i det nationella målet måste besvaras av den hänskjutande domstolen utifrån tillämplig nationell rätt, särskilt bestämmelserna om skydd i de ifrågavarande bilaterala avtalen.**

2) Gemenskapsbestämmelserna om skydd i rådets förordning (EG) nr 510/2006 av den 20 mars 2006 om skydd av geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel har en uttömmande karaktär, och förordningen utgör därför hinder mot tillämpning av bestämmelser i avtal mellan två medlemsstater, såsom de ifrågavarande bilaterala avtalen, som ger en beteckning som enligt en medlemsstats nationella rätt erkänns som ursprungsbeteckning skydd i en annan medlemsstat, där detta skydd faktiskt åberopas trots att ursprungsbeteckningen i fråga inte blivit föremål för någon ansökan om registrering i enlighet med nämnda förordning.

Underskrifter